

Kniha roku Nakladatelství Academia objasňuje proměny literatury za protektorátu

19.9.2023 - Zuzana Dupalová, Josef Landergott | Akademie věd České republiky

Oceněná kniha zobrazuje mimo jiné, jak českou literaturu formovaly a měnily události jako mnichovská dohoda nebo německá okupace.

Hledat kořeny a připomínat si věci, které nevytvářejí jen příznivý obraz, je podle spoluautorky knihy Ivy Málkové důležité. „Při práci jsme se vraceli k leckdy zapomenutým textům. Ukazují různé způsoby komunikace i podoby strachu a ohrožení, s nimiž se každý vyrovnával po svém,“ doplnila další ze spoluautorek Kateřina Piorecká.

Spoluautorky knihy roku Alena Šidáková Fialová, Iva Málková a Kateřina Piorecká převzaly křišťálovou plastiku z dílny Jana Exnara.

Podstatnou část knih, které Nakladatelství Academia vydá, tvoří zahraniční publikace přeložené do češtiny. Jako nejlepší překlad porota vyhodnotila *Kompendium německé literatury českých zemí*, o nějž se zasloužili Jan Budňák a Štěpán Zbytovský s kolektivem autorů. Jak zdůraznil Jan Budňák, kniha není klasickou překladovou publikací. „Je v ní zastoupeno asi čtyřicet autorů, které překládalo přibližně dvacet lidí. My se Štěpánem Zbytovským jsme tento ‚cirkus‘ kočírovali.“

Od encyklopedie po nejprodávanější knihu

V kategorii slovník nebo encyklopedická publikace uspěli Mlada Holá a Martin Holý s kolektivem autorů. Dílo *Profesoři pražské utrakvistické univerzity v pozdním středověku a raném novověku (1457/1458–1622)* sleduje různé aspekty života těchto profesorů, věnuje se ale i knihovnám a mecenátu.

Výtvarným zpracováním nejvíce zaujaly *Velkomoravské elity Mikulčic*. Grafiku Zdeňku Tukovi se v publikaci podařilo vizuálně sjednotit obsah různých oborů tak, že působí elegantně a celistvě.

Knize, na níž se v ostatních kategoriích nedostalo, uděluje svou cenu porota. V letošním ročníku ji získal Vojtěch Čurda za monografii o literárním kritikovi a komunistickém ideologovi Ladislavu Štollovi.

Z produkce Nakladatelství Academia si zákazníci v loňském roce nejčastěji kupovali *Dějiny lidí* Martina Rychlíka. Publikace si tak k vítězství v kategorii publicistiky soutěže Magnesia Litera připsala i titul nejprodávanější kniha Nakladatelství Academia roku 2022.

O ceny se v letošním ročníku ucházelo 67 publikací, které Nakladatelství Academia nebo pracoviště Akademie věd ČR vydaly v roce 2022. Vítěze kategorií vybírala desetičlenná porota v čele s experimentálním fyzikem a popularizátorem Ivo Krausem.

Ceremoniálem, který se konal v sídle Akademie věd ČR na Národní třídě v Praze, provázel ředitel nakladatelství Jiří Padevět.

Studentská soutěž

Na ceremoniálu se také oznámily výsledky 11. ročníku Studentské soutěže Nakladatelství Academia. V kategorii humanitních a společenských věd zvítězila Zdeňka Horáčková s prací *Spor o Piombino a jeho reflexe na císařském dvoře*. Ve vědách o neživé přírodě odborná porota posoudila jako nejlepší práci *Aspekty svícení ve virtuálním prostoru* Davida Ticháčka. Práce *Vztah exteriéru, výskytu*

klinické mastitidy a somatických buněk u holštýnského skotu vynesla Janu Vařekovi první místo ve vědách o živé přírodě a chemických vědách. Vítězné práce vydá Nakladatelství Academia do roka knižně.

Odborná porota vybírala vítěze ze 40 přihlášených magisterských diplomových prací, které jejich autoři obhájili mezi 16. říjnem 2021 a 31. říjnem 2022. Vítězky a vítěz loňského ročníku si na ceremoniálu převzali knižní exempláře jejich závěrečných prací.

Záznam ceremoniálu můžete zhlédnout na kanálu YouTube:

Ceny Nakladatelství Academia v jednotlivých kategoriích:

Kniha roku: *Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava* – Pavel Janoušek a kol. (Ústav pro českou literaturu AV ČR)

Nejprodávanější kniha roku 2022: *Dějiny lidí* – Martin Rychlík

Cena poroty: *Ladislav Štoll Příběh komunistického ideologa a formování československé kultury ve 20. století* – Vojtěch Čurda

Původní vědecká nebo populárně-naučná práce: *Dějiny české literatury v Protektorátu Čechy a Morava* – Pavel Janoušek a kol. (Ústav pro českou literaturu AV ČR)

Překlad vědecké nebo populárně-naučné práce: Jan Budňák, Štěpán Zbytovský a kol. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy) za překlad knihy *Kompendium německé literatury českých zemí* – Peter Becher, Steffen Höhne, Jörg Krappmann, Manfred Weinberg (eds.)

Slovník nebo encyklopedická publikace: *Profesoři pražské utrkvistické univerzity v pozdním středověku a raném novověku* – Mlady Holá, Martin Holý a kol. (Historický ústav AV ČR)

Výtvarné zpracování: Zdeněk Tuka za grafickou přípravu knihy *Lumíra Poláčka a kol. Velkomoravské elity z Mikulčic* (Archeologický ústav AV ČR, Brno)

Vítězné knihy

Vítězné práce Studentské soutěže Nakladatelství Academia:

Humanitní a společenské vědy: *Spor o Piombino a jeho reflexe na císařském dvoře* – Zdeňka Horáčková (Filozofická fakulta, Univerzita Pardubice)

Vědy o živé přírodě a chemické vědy: *Vztah exteriéru, výskytu klinické mastitidy a somatických buněk u holštýnského skotu* – Jan Vařeka (Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů, Česká zemědělská univerzita v Praze)

Vědy o neživé přírodě: *Aspekty svícení ve virtuálním prostoru* – David Ticháček (Filmová a televizní fakulta, Akademie múzických umění v Praze)

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Kniha-roku-Nakladatelstvi-Academia-objasnuje-promeny-literatury-za-protektoratu>